

Må abonnenten dekke kommunens tap?

Ansvar for lekkasje på stikkledning

Lekkasje på private stikkledninger er vanlig. Spørsmålet er om abonnenten kan gjøres ansvarlig for kommunens tap som følge av at kommunens vann har lekket ut i lengre tid uten at dette er målt, og om abonnenten kan gjøres ansvarlig for tap av målt vann som ikke abonnenten har fått nyttiggjort seg.

Av Senioradvokat Guttorm Jakobsen,
Advokatfirmaet Haavind AS

vann og avløp, administrative bestemmelser pkt. 3.7, jf. 3.2 og 1.4, utgitt av KS høsten 2008.

Et særskilt spørsmål i denne forbindelse er i hvilken grad abonnenten også kan gjøres ansvarlig for det tap kommunen lider som følge av at kommunens vann har lekket ut i lengre tid, uten at dette har blitt målt, eller evt. der vannet har blitt målt, og lekkasjen befinner seg etter installert vannmåler, og om abonnenten kan avkreves avgift i tråd med avlest målerstand, selv om abonnenten ikke har fått nyttiggjort seg alt vannet, men bare en mindre del av dette.

Problemstilling

Grensesnittet mellom kommunens hovedledninger og den private abonnentens stikkledninger er som regel der stikkledningene treffer hovedledningen i anboringsklammeret. Dette befinner seg ofte i gategrunn. Ikke sjelden blir det konstatert lekkasje på de private stikkledningene. Kommunen som vannverkseier vil i disse situasjonene ofte gi pålegg for å få stoppet disse lekkasjene med hjemmel i forurensningsloven og med hjemmel i standard leveringsbetingelser mellom kommunen som leverandør av vann- og avløpstjenester og abonnenten som mottager.

Jeg går i det følgende ikke nærmere inn på kommunens hjemmel til å kreve slike utette vann- og avløpsledninger utbedret. Dette følger for så vidt klart av forurensningsloven § 22, 2. ledd for avløpsledninger del og av de fleste kommunale standard leverings- og tilknytningsbestemmelser, jf. for eksempel i standard abonnementsvilkår for

fremmet begjæring om tvangssalg. Lagmannsretten la etter en totalvurdering til grunn at det var mest sannsynlig at måleresultatet var feil, selv om det ikke hadde latt seg gjøre å påvise noen teknisk feil ved måleren. Begjæringen om tvangssalg ble derfor ikke tatt til følge.

Moss kommune hadde i saken anført at det høye vannforbruket kunne skyldes lekkasjer, eller at leietakeren i annekset, som hadde vanntilførsel gjennom en tynn og utsatt ledning, hadde latt vannet renne for å hindre at det skulle fryse under strenge kuldeperioder. Dette ble ansett for å være usannsynlig fordi måleresultatet det påfølgende år var tilbake på normalnivå. Vannavgiften for det omstridte året måtte derfor beregnes ut fra gjennomsnittet for det foregående og det etterfølgende året.

Abonnentens ansvar

Årsaksproblematikk

Det første spørsmål som oppstår i denne type saker er hva som er årsak til lekkasjen og at det overhodet kan sannsynliggjøres fra kommunens side at det er tale om en lekkasje. Dette kan komme på spissen der vannet blir målt og måleren i ett år plutselig viser et unormalt høyt vannforbruk, og hvor kommunen kan ha mistanke om at dette skyldes lekkasje.

Et eksempel på dette kan være Borgarting lagmannsretts kjennelse fra 6. oktober 1997 (RG 1998 s. 957). Her var saksforholdet at det på en boligeiendom ble beregnet vannavgift ut fra målt forbruk. Måleren frøs her i stykker og viste etter dette et årsforbruk på mer enn fire ganger så høyt som foregående år. Eieren nektet å betale for mer enn for det vanlige forbruket, mens kommunen krevde oppgjør i henhold til måleresultat og

Ansvar for lekkasjer der vannet har blitt målt gjennom måler

Borgarting lagmannsretts kjennelse fra 6. oktober 1997 kan implisitt tas til inntekt for at i den grad kommunen lykkes med å sannsynliggjøre at det høye vannforbruket skyldtes en vannlekkasje og ikke en målefeil, ville kommunen i utgangspunktet være berettiget til å kreve avgift i henhold til målt vannmengde, selv om denne ikke var blitt nyttiggjort av abonnenten. Dette har sammenheng med at abonnenten har ansvar for eget vannledningsnett.

Dette har sammenheng med at skjæringspunktet mellom kommunalt nett og abonnentens nett som regel er i anboringsklammeret på hovedledningen, selv om unntak fra dette kan forekomme i det enkelte tilfelle.

Det må tas forbehold for de tilfeller der et slikt ansvar vil måtte anses som urimelig tyngende for den

ansvarlige. Domstolene kan her komme til en lempning av ansvaret forankret dels i avtaleloven § 36 om forbud mot urimelige avtaler og dels i alminnelige lempningsregler. Dette må i tilfelle vurderes konkret fra situasjon til situasjon og hvor det også antagelig vil spille inn hvor mye den enkelte abonnent er å klandre for det inntrufne. Dersom han lett kan konstatere at det er en lekkasje på hans private stikkledning uten å gripe inn, vil ansvaret åpenbart kunne bli strengere enn der det er lite å bebreide abonnenten at vannet har lekket ut, fordi det ikke har vært noen klare tegn på dette før vannmåleren plutselig viser et unormalt høyt forbruk ved avlesning.

Ansvar for lekkasjer på stikkledninger hvor vannet ikke har blitt målt

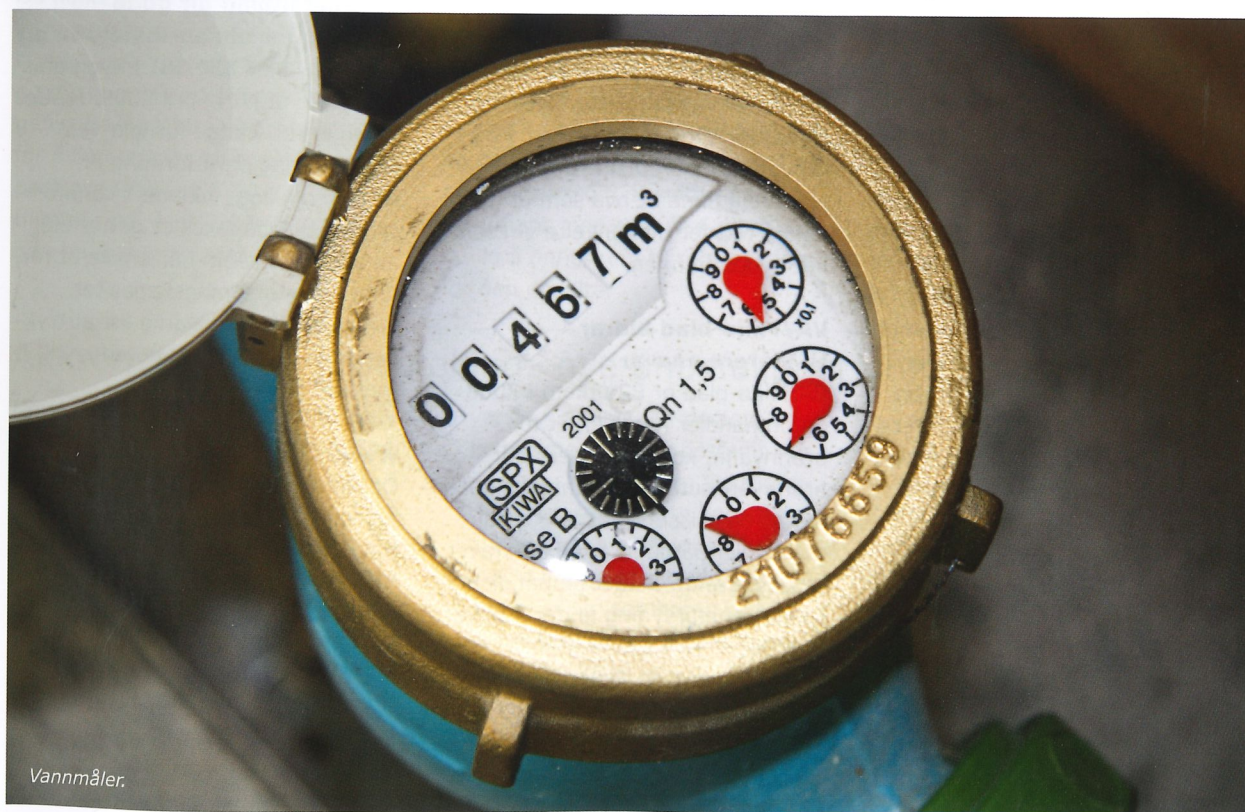
For lekkasjer som blir oppdaget på privat ledningsnett der det ikke foreligger vannmåler, og det følgelig er vanskelig å si noe konkret om hvilke vannmengder som har lekket ut, var det tidligere uttrykkelig hjemmel i pkt. 3.12 i rammeforskriften til lov om vass- og kloakkavgiften av 6. september 1974 til å gi

pålegg og fastsette tillegg i vann- og kloakkavgiften dersom det ble oppdaget større lekkasjer på eiendommens vannledninger eller mangler ved kloakkanlegg eller sanitærutstyr som medførte større belastning på ledninger eller renseanlegg, når dette forhold ikke var utbedret innen en måned etter at skriftlig pålegg om dette var gitt.

Miljøverndepartementet ga nye forskrifter om beregning av vann- og avløpsgebyrer den 10. januar 1995 som senere har blitt gjenstand for flere revisjoner. Departementet uttalte i den forbindelse at det var ønskelig å styrke kommunens mulighet til å påvirke og avgjøre lokale miljøspørsmål, og det ble uttrykkelig uttalt at innenfor de rammer som fulgte av loven og forskriften, ville kommunene stå fritt til å utarbeide regler om beregning av vann- og avløpsgebyrer. Som eksempel ble nevnt at når den nye rammevorskriften ikke inneholdt regler om for eksempel fastsettelse av årsgebyr i trinn og om tillegg eller fradrag i årsgebyr, kunne kommunene selv fastsette nærmere regler om dette gjennom kommunal forskrift.

Miljøverndepartementet har senere i brev til undertegnede den 17. mars 2009 presisert at dersom høyere belastning på anleggene skyldes manglende etterkommelse av pålegg, vil det være anledning til å dekke evt. merkostnader i forbindelse med dette gjennom gebyrene, i tråd med den tidligere bestemmelsen i pkt. 3.12. Det er imidlertid ikke anledning til å ilegge tilleggsgebyr som rene «straffegebyr» for manglende oppfyllelse av pålegg.

Skal slikt ilegges må det gjøres av påtalemyndigheten og basert på reist straffesak. Som eksempel kan vises til dom i Salten tingrett av 5. juli 2002, (RG 2002 s. 1362). Saksforholdet var her at en eier av en butikk i en eiendom som var pålagt vann- og kloakkavgift, gjennom flere år hadde rapportert vesentlig mindre vannforbruk enn vannmåleren viste. Han ble dømt for overtredelse av straffelovens § 406, som etter forarbeidene var ment å fange opp tilfeller av skatte- og avgiftsunndragelser som ikke rammes av spesiallovgivningen, til en utbetinget bot på kr. 35.000,-.

Vannmåler.